

Det røde felt angiver placeringen af Chr. Christensens gravsted på Blovstrød Kirkegård, "den nye", vis à vis kirkesiden.

Gravstenen (Asger Jorns), som Chr. Christensen ikke fik: http://www.sejs-svejbæk-lokalthistorie.dk/beretninger/Bente_Rytter/syndikalisten.htm

Syndikalisten Christian Christensen - en minderune v/Henning Tjørnehøj.

Når verden i dag er blevet et bedre sted at leve i end i forne tider, skyldes det bl.a., at nogle af vore forfædre har haft mod til at tale de undertrykkende magthavere midt imod. En af dem som satte sig op mod magthavere - ja som modsatte sig, at nogen overhovedet udøvede magt over andre - var arbejdsmanden Chr. Christensen. Han blev født i 1882 som søn af en lollandsk landarbejder. Mange er vist af den opfattelse, at fattigdom og undertrykkelse kun var et byfænomen. Ude på landet var der jo - iflg. H. C. Andersen - så dejligt. Men landarbejderne - den største gruppe i folket - havde mindst ligeså elendige vilkår som byarbejderne. Derfor flygtede landarbejderne i titusindvis ind til byerne, hvis de da ikke som nogle af mine egne forfædre vovede det store spring over Atlanten. Familien Christensen nøjedes med at drage til hovedstaden.

I sine to erindringsbøger *En rabarberdreng vokser op* og *Bondeknold og rabarberdreng* har Chr. Christensen givet en skildring af sine barneår på Nørrebro - præget af stor fattigdom, faderens drikkeri og moderens mange børnefødsler. Hans agitoriske stil kommer bedre til sin ret i de artikler, han skrev i bladet *Solidaritet*, som han redigerede i de år, hvor han stod i spidsen for den af ham i 1910 stiftede syndikalistiske forening *Fagoppositionens Sammenslutning*. Mange af disse artikler er samlet i to-bindsværket *Chr. Christensen og den danske syndikalisme*.

Syndikalisterne krævede arbejdernes ret til direkte aktion udenom overenskomst-systemet - befæstet ved det Septemberforlig, som afsluttede DAs godt 3 mdr. lange storlockout i sommeren 1899. Den blev af de københavnske arbejdere kaldt for 'Hungerkrigen' - ikke uden grund. Københavns stadslæge kunne således i sommeren 1899 registrere den hidtil højeste børnedødelighed. Jeg har aldrig set det udtryk brugt i nogen historiebog. Det var under denne storlockout, at Kristeligt Fællesforbund blev dannet i opposition mod den klassekamp, der udfoldede sig mellem arbejdsgivere og -tagere. Forbundet stillede dog gerne strejkebrydere og

løntrykkere til rådighed.

Fagoppositionens Sammenslutning kom til at spille en vis rolle i forbindelse med det revolutionære røre ved 1. verdenskrigs slutning, og foreningen medvirkende til 8 timers arbejdsdagens gennemførelse i 1919. Herefter udspillede dens rolle, og Christensens forsøg på en genoplivning under den alvorlige økonomiske krise i 1930'erne mislykkedes.

Han drog skuffet til Blovstrød sogn, hvor han slog sig ned i Storskovhus. - Det var før ejendomspriserne eksploderede! - Her døde han i 1960 78 år gammel, og han ligger begravet på sognets kirkegård. Jordfæstelsen skete uden kirkelig bistand, skønt den stedlige sjælehyrde Harald Søbyes politiske overbevisning ikke stod fjernt fra afdødes - hvad der i øvrigt kom til at koste pastoren hans stilling. Men det er en helt anden historie.

Christian Christensen - (fra www.pladstilosalle.dk)

Christian Christensen er født på Lolland i 1882. Som 5 årig flytter han med familien til København. Her vokser Christian op i et utroligt fattigt arbejderkvarter på Nørrebro. Han har 11 søskende. Faren er arbejdsmand og temmelig fortrukket. Familien hutler sig igennem tilværelsen, og børnene må, sammen med moren, hjælpe til med at lave ildtændere i hjemmets køkken. Christian går på Jagtvejens skole, hvor bank hører til dagens orden. Han får også tæsk, når faren kommer fuld hjem.

Christian bliver tidligt politisk aktiv og melder sig ind i Socialdemokratiet. På partiets kongres i 1906 stiller han et resolutionsforslag der indeholder 3 af den syndikalistiske ideologis grundpiller - Generalstrejken som kampvåben, antimilitarisme og værdien af det socialistiske oplysningsarbejde. Forslaget bliver stemt ned, og han melder sig ud af partiet. I 1908 opretter en lille gruppe unge revolutionære Syndikalistisk Forbund, og Christian Christensen bliver leder. Syndikalisterne mener, at kampen for socialisme skal føres i fagbevægelsen, og i 1910 tager han initiativ til dannelsen af Fagoppositionens Sammenslutning. Syndikalisterne udgiver bladet Solidaritet. De har stor tilslutning blandt arbejderne især under og lige efter 1. verdenskrig. Succesen skyldes ikke mindst Christian Christensens personlighed.

Christian Christensen fængsles

Omkring 1918 hører direkte aktioner og konfrontationer med politiet til dagens orden. Christian er en flittig skribent, der igen og igen opfordrer til antiparlamentaristisk virksomhed. Nogle år før er tre svenske syndikalister fængslet og dømt til livstid for et attentat mod et skib. Én bliver dræbt og 20 såret. En gruppe danske syndikalister beslutter sig til at befri de svenske kammerater, der en overgang sidder fængslet i Malmø. En ung pige skal slå en vagt ned med en sandsæk, men modet svigter i sidste øjeblik. Planen mislykkes, og i mellemtiden flyttes fangerne til Landskrona. Christian tager derop og står en hel nat igennem og tegner skitser over fængslet. Befrielsesplanerne bliver aldrig ført ud i livet, men skitserne og en række artikler er en del af det sagsmateriale, der fører til hans fængsling i 1918 efter stormen på Børsen og optøjerne på Grønttorvet. Han dømmes og afsoner 21 måneders fængsel.

Den syndikalistiske bevægelse dør

Efter løsladelsen melder Christian Christensen sig omkring 1920 ind i DKP. Han siger, at han ofrede den danske syndikalistbevægelse for at hjælpe DKP over de første startvanskeligheder. I 1920'erne flytter han til Silkeborgegnen. Her lever han en meget isoleret og tilbagesluttet tilværelse. Han kan knap nok skaffe til dagen og vejen, men må hutle sig igennem med lidt gartneri, hønsehold og fiskeri. Han kommer aldrig til at spille nogen særlig rolle i DKP. Flere mener

om ham, at han er selvoptaget og opfarende. Han melder sig ud af DKP efter Stalins Moskva-processer i 1936. De sidste 22 år af sit liv bor han på Hørsholmøen. Han skriver en række bøger om den syndikalistiske bevægelse i Danmark og sine barndomserindringer. Christian Christensen dør i 1960.